

Innehåll

17.1 - STF bör vara mer synlig i samband med stora infrastrukturella projekt i Sverige.....	2
Styrelsens svar på motion 17.1.....	2
17.2 - Krafttag för cykling och cykelleder i Sverige	5
Styrelsens svar på motion 17.2.....	5
17.3 - Mer Biologisk mångfald.....	7
Styrelsens svar på motion 17.3.....	8
17.4 - Allemansrätten och hållbarhet.....	10
Styrelsens svar på motion 17.4.....	11
17.5 - Diskmedel i fjällstugor och på fjällstationer	12
Styrelsens svar på motion 17.5.....	12
17.6 - Angående "STF Fjällmärke".....	13
Styrelsens svar på motion 17.6.....	15
17.7 - Allergianpassa våra anläggningar.....	16
Styrelsens svar på motion 17.7.....	16
17.8 - Håll föreningen tillgänglig utan inblandning av Google mm	18
Styrelsens svar på motion 17.8.....	18
17.9 - Komplettering av STF:s normstadgar för lokalavdelningar	20
Styrelsens svar på motion 17.9.....	21
17.10 - Utbildning för aktivitetsledare	22
Styrelsens svar på motion 17.10.....	22
17.11 - Betald resa vid dagnadsuppdrag	24
Styrelsens svar på motion 17.11.....	24
17.12 - Förbättring/ändring av Miranda-programmet	25
Styrelsens svar på motion 17.12.....	25
17.13 - Om medlemmarnas e-post och telefonnummer finns tillgängligt i Miranda för lokalavdelningarna	26
17.14 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar.....	27
17.15 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar.....	28
17.16 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar.....	29
17.17 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar.....	30
17.18 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar.....	31
Styrelsens svar på motion 17.13–17.18.....	32
17.19 - Digital riksstämman + fysisk diskussionshelg	34
Styrelsens svar på motion 17.19.....	35

17.1 - STF bör vara mer synlig i samband med stora infrastrukturella projekt i Sverige

I samband med att korridorerna för höghastighetstågen genom Skåne publicerades i medierna, blev jag kontaktad av STF medlemmar. Jag fick frågan vad STF centralt gör och vad jag som deras MO representant kunde göra. Jag kontaktade STF:s kansli i Stockholm och meddelade medlemmarnas oro. Detta resulterade i en diskussion med Daniel Skog på kansliet.

Det är flera natur- och vandringsområden som berörs, bl.a. Äspenhöjden vid Hovdala och området vid Allarps bjär och Södra Hultarp. Dessa naturområden är populära vandrings-områden med ett stort värde för naturälskande människor.

Det bör även påpekas att framledes blir det fler områden i Sverige som kommer att beröras av dragningen av spåren för höghastighetstågen.

STF:s marknadsför vandring som en av dess ”hörnstenar”, både i fjällen och på låglandet.

Många människor i Skåne har engagerat sig genom att kontakta beslutande myndigheter och uttala sig i medier, men en aktör har inte synts till och det är STF.

För att säkerställa STF:s påverkan på beslut av denna kaliber inom Sverige föreslår jag:

- att STF skall ta ståndpunkt i denna typ av infrastrukturella projekt i Sverige.
- att STF alltid skall vara en aktiv förening i medier när det gäller stora infrastrukturella projekt i Sverige, dvs. STF skall synas och höras.
- att man bistår lokala STF medlemmar och föreningar i deras arbete med att påverka myndigheters beslut.

Torbjörn Nilsson, Lund

Styrelsens svar på motion 17.1

STF har ända sedan bildandet 1885 värnat långväga tågtransporter genom Sverige för att göra det enklare att upptäcka Sverige som turist. I STF:s riktlinjer står att läsa under rubriken ”Hållbara transporter och bra kommunikationer”: *Turism bygger på att människor förflyttar sig till och från olika platser. I linje med en hållbar utveckling av svensk turism så understryker STF vikten av hållbara transporter och bra kommunikationer till attraktiva natur- och kulturområden i hela Sverige. STF ska verka för fler och bättre kollektiva transportmöjligheter till boenden och attraktioner.*

STF värnar också möjligheten att vistas i naturen. I riktlinjerna står vidare att läsa i avsnittet om ”Friluftsliv för alla”: *STF främjar medlemmarnas intresse och möjligheter till natur- och kulturturism bland annat genom att verka för ett friluftsliv som är*

attraktivt och tillgängligt för många olika grupper i samhället... En viktig förutsättning för det är att människor har god tillgång till områden för rekreation där de bor. STF vill också lyfta fram betydelsen av en bullerfri och ren natur i samband med friluftsliv.

Större infrastrukturella projekt har ofta såväl en lokal som nationell påverkan. När det gäller lokal påverkan så är det företrädesvis STF:s lokalavdelningar som ska föra talan gentemot lokala myndigheter då STF centralt saknar resurser att sätta sig in i alla ärenden. Enligt de ovan nämnda riktlinjerna ska dock kansliet alltid kontaktas när en lokalavdelning eller intresseförening inom STF ser att en fråga som väckts kräver nationell påverkan eller står i konflikt med andra delar i riktlinjerna. På samma sätt ska kansliet alltid ge lokalavdelningar och andra intresseföreningar inom STF stöd när en lokal fråga väckts som kräver nationell påverkan. I andra fall är det istället ett av STF:s boenden som är närmast berört och därmed behöver stöd. Från centralt håll yttrar sig STF över de nationella planer för transportinfrastrukturen som Trafikverket reviderar vart fjärde år. STF för även dialog med Infrastrukturdepartementet kring infrastrukturfrågor som lyfts fram som särskilt viktiga av STF:s medlemmar och boenden.

Styrelsen förstår motionärens vilja att föreningen ska inta en generell ståndpunkt i frågor om större infrastrukturella projekt i Sverige. Samtidigt är diskussionen om höghastighetsjärnväg och nya stambanor ett bra exempel på fråga där STF samtidigt värnar flera motstående intressen. STF driver på för att underlätta hållbara transporter och göra det enklare att resa med tåg genom landet, men samtidigt vill vi värna värdefulla natur- och kulturmiljöer och särskilt de med höga friluftsvärden. I infrastrukturfrågor av den art som lyfts i motionen finns det tydliga argument både för och emot inom STF. STF har en bred medlemsbas med skilda åsikter i vissa sakfrågor, och det är av yttersta vikt att inte stora grupper medlemmar upplever att STF tar ställning i principiellt viktiga frågor som går rakt emot deras uppfattning. Därför har STF beslutat om ovan nämnda riktlinjer som fastslår vad STF står för. Uppkomna sakfrågor som är av omfattande natur och principiellt viktiga och som inte omfattas av riktlinjerna brukar därför behandlas i styrelsen eller i vissa fall av riksstämman om frågorna väckts dit. Frågan om nya stambanor för snabbtåg har inte behandlats av styrelsen eller riksstämman och STF har därför inte tagit ställning i sakfrågan. Den medlem som menar att STF ska ta ställning i en infrastrukturfråga av nationell karaktär kan väcka frågan i form av motion till riksstämman för att få ett tydligt ställningstagande.

Styrelsen förstår motionärens önskan, men vill i sammanhanget vidare belysa att det skulle krävas betydande personella och ekonomiska resurser för att tillmötesgå motionens önskan om att ”STF alltid skall vara en aktiv förening i medier när det gäller stora infrastrukturella projekt i Sverige, dvs. STF skall synas och höras.” STF:s resurser att lägga på utrednings- och påverkansarbete kring infrastrukturprojekt är mycket begränsad och måste därför hushållas med.

Styrelsen önskar slutligen, också här i likhet med motionens inriktning, lyfta fram möjligheterna till lokalt engagemang och påverkan, inte minst genom lokalavdelningarnas arbete. Mycket har gjorts och görs också idag: framtagandet av STF:s lokala påverkanshandbok, genomförda påverkansutbildningar för lokalavdelningar liksom tjänstemäns löpande stöd till medlemmar och lokalavdelningar.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att avslå att-sats ett
- att avslå att-sats två
- att anse att-sats tre besvarad

17. 2 - Krafttag för cykling och cykelleder i Sverige

Cykling är ett mycket klimatsmart transportmedel, men det satsas för lite medel på utveckling av cykelleder i Sverige. I jämförelse med grannländerna Danmark och Tyskland är Sverige långt efter när det gäller tillgång till cykelleder. Man skall inte behöva riskera livet då man måste cyklar på landsvägar utan väggen för att det inte finns cykelleder.

I STF:s ”Riktlinjer i turism-, friluft-, natur- och kulturfrågor”, som är en kompass över de värden föreningen vill verka för, beskriver STF sin ståndpunkt för cykling och cykelleder under ett antal avsnitt:

- Hållbara transporter och bra kommunikation.
- Närområden för rekreation.
- Leder av bra kvalitet.

För att öka cykling och tillgång av nya cykelleder i Sverige föreslår jag:

- att STF skall verka kraftfullt för utveckling av nya cykelleder i Sverige.
- att STF introducerar en kvalitetsmärkning för alla boende där man kan förvara sin cykel på ett stödsäkert sätt och där det finns viss utrustning för cykelunderhåll (se t.ex. ”Bett + Bike” i Tyskland).
- att STF samordnar sina cykelinitiativ och agerar tillsammans med Cykelfrämjandet i Sverige.

Torbjörn Nilsson, Lund

Styrelsens svar på motion 17.2

Cykling är sedan många år tillbaka en av STF:s prioriterade reseanledningar, och vi arbetar redan idag på olika sätt med att sprida kunskap och inspirera till cykling runt om i Sverige. På vår webb har vi en aktivitetssida kring cykling, där vi informerar om både turcykling och MTB med bland annat bokningsbara paketupplevelser, tips på boenden nära befintliga cykelleder, packningstips och information kring allemansrätten. Vi hänvisar även vidare till både etablerade cykelforum och Cykelfrämjandet för mer djupgående information kring cykling.

En stor del av vår produktutveckling kring cykling sker i dagsläget lokalt i nära samarbete med våra boenden. I vårt nätverk hittar vi ett flertal boenden som ligger i nära anslutning till cykelleder, har cyklar för utlåning/uthyrning och arbetar aktivt med cykling som reseanledning genom exempelvis paketering. I boendesöket på webben kan man redan idag filtrera på boenden som erbjuder cykeluthyrning, vilket i dagsläget drygt 60 boenden i nätverket gör.

Utöver att inspirera och sprida kunskap om cykling har STF tillsammans med bland annat Visita, Tillväxtverket, Länsstyrelsen och det Regionala Nätverket för Turism varit representerade i Trafikverkets nationella referensgrupp för cykelturism under många års tid. Nationella referensgruppen har till uppgift att utveckla och förvalta kvalitetskriterier för lokala, regionala och nationella cykelleder samt bedöma ansökningar för nya

nationella och regionala cykelleder med målet att bidra till en fortsatt utveckling av cykelturism i Sverige.

Efter många års erfarenhet från den nationella referensgruppen står det klart att utvecklingen av nya nationella eller regionala cykelleder är en tidsmässigt utdragen och komplex process, där stort fokus ligger på frågor kopplat till trafiksäkerhet, trafikmiljö och lokala och regionala initiativ. Trafikverket har den initiala dialogen med ledhuvudmannen och gör en första bedömning av ansökan innan den går vidare till den nationella referensgruppen för bedömning. Tiden från att ansökan skickats in till att leden är godkänd, skyltad och invigd beräknas i normalfallet vara omkring 2 år.

Utvecklingen av nya leder sker i det lokala och regionala infrastrukturarbetet och med tanke på långa både infrastruktur- och finansieringsprocesser och en begränsad påverkan kring tillkomsten av nya leder som inte direkt sker i den nationella referensgruppen fattade STF i slutet av 2021 beslut om att kliva ur den nationella referensgruppen.

Sett i ljuset av pandemin och de begränsade resurser vi har till att vidareutveckla våra prioriterade reseanledningar är bedömningen att vi kan nå bättre effekt genom att fokusera på inspiration och produktutveckling kopplat till de över 500 befintliga cykelleder som finns i Sverige idag, snarare än att försöka driva utvecklingen av nya cykelleder i Sverige.

Styrelsen delar motionärens syn på att cykling är en viktig reseanledning för STF och delar motionens andemening. Ett breddat uppdrag där STF verkar kraftfullt för utveckling av nya cykelleder i Sverige skulle dock ytterst bli en resursfråga där vi riskerar att tvingas prioritera ner utveckling av andra reseanledningar, paketering och koncept mot prioriterade målgrupper. Därav föreslår vi ett förstärkt fokus på redan inslagen väg när det gäller cykling.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska avslås

Styrelsen föreslår även riksstämman att besluta

- att STF ska fortsätta arbetet med att vidareutveckla cykling som reseanledning men med avgränsat fokus på inspiration, kunskap och förstärkt information kopplat till befintliga leder.
- att STF ska implementera en kategorisering som synliggör och underlättar filtrering av boenden som kan erbjuda exempelvis cykelförvaring.
- att STF ska utöka samarbetet med både anslutna boenden, lokala och regionala ledhuvudmannorganisationer och andra externa organisationer för att främja cykling, dessa organisationer ska dock ej avgränsas till att endast omfatta Cykelfrämjandet.

17.3 - Mer Biologisk mångfald

Inför riksstämman 2020 skrev styrelsen tydligt och bra svar på min motion:

”Biologisk mångfald är en förutsättning för allt liv på jorden och utifrån ett turistiskt perspektiv en viktig förutsättning för att det ska finnas en natur som ger oss möjligheter till fina och trevliga naturupplevelser. Enligt Naturskyddsföreningen minskar den biologiska mångfalden i allt snabbare takt över hela världen. Djur- och växtlivet hotas av föroreningar, bekämpningsmedel, skogsskövling, utfiskning och klimatförändringar. Det motionären föreslår och vill åstadkomma ryms inom ramen för den befintliga Hållbarhetspolicyn, men det nämns inte explicit.

Det är alltså korrekt att STF:s Hållbarhetspolicy inte nämner biologisk mångfald, men den nämner inte heller t ex klimatförändringar eller andra specifika områden som vi bör arbeta med. Den har helt enkelt en annan utgångspunkt och upplägg, då den utgår från det turistiska perspektivet och natur- och kulturupplevelser i bred bemärkelse. Vi rekommenderar därför inte att Hållbarhetspolicyn skrivs om i dagsläget.

I praktiken innebär hållbarhetspolicyn att flera av våra boenden och lokalavdelningar arbetar aktivt med frågan om biologisk mångfald.

Vi är eniga med motionären om att STF som förening kan och bör göra mer för att inspirera till fler insatser inom biologisk mångfald. Och vi tror att det handlar om att fokusera på konkreta tips och råd samt att inspirera våra boenden och lokalavdelningar att arbeta aktivt med frågan. Detta arbete kräver riktlinjer, eller någon form av styrdokument, precis som motionären föreslår i sin andra att-sats.

Som ett komplement till ovan nämnda riktlinjer föreslår styrelsen att biologisk mångfald ska nämnas i den verksamhetsinriktning som ska gälla för STF under perioden 2021 – 2022. Detta är ett beslut för riksstämman och i det förslag på verksamhetsinriktning som styrelsen lägger fram finns biologisk mångfald med.

Det är också styrelsens uppfattning att det är viktigt att biologisk mångfald omnämns i det styrdokument som heter ”STF:s Riktlinjer i turism-, friluft-, natur- och kulturfrågor”.

Till årets riksstämma lägger styrelsen fram ett förslag om en uppdatering av detta dokument och där finns frågan om biologisk mångfald med. Styrelsens uppfattning är att dessa åtgärder kommer att ge biologisk mångfald en större tyngd inom STF och förutom att leda till konkreta insatser också bidra till en än tydligare omvärldsbevakning inom just biologisk mångfald framöver.”

Så här skrevs sedan i Verksamhetsinriktning för Svenska Turistföreningen 2021-2022 Miljömässig hållbarhet:

”Den miljömässiga hållbarheten är central i STF:s arbete och en förutsättning för att kunna upptäcka Sverige - idag och i framtiden. STF:s klimatarbete måste växlas upp ytterligare och tydliga mål för vår klimat- och miljöpåverkan ska formuleras. Vi behöver även göra mer rörande biologisk mångfald, framförallt lokalt med tanke på styrkan i att vi finns spridda över hela landet. STF ska vara ledande inom hållbar turism och en inspirerande förebild för andra i besöksnäringen. En mer hållbar turism är på lång sikt en ödesfråga, både för näringen och människors möjligheter att resa och uppleva nya platser. Här kan STF, och inte minst alla medlemmar, bidra till en positiv utveckling.”

Så här skrevs sedan i Riktlinjer för Svenska Turistföreningen i turism-, friluft-, natur- och kulturfrågor:

”Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljö kvalitetsmål (www.sverigesmiljomal.se), varav åtta innehåller preciseringar kring friluftsliv. STF ställer sig positiv till miljömålen eftersom fungerande ekosystem, biologisk mångfald och god hushållning med naturresurserna är grundläggande förutsättningar för den turism STF representerar.”

Vi har nu ett bra och tydligt dokument Riktlinjer och tips för biologisk mångfald som tyvärr har en allt för undanskymd plats på en av sidorna för Hållbarhet på vårt intranät.

Vi kan och behöver göra mer

Om vi vill att arbetet för biologisk mångfald skall prioriteras och kunna göra skillnad behöver det bli tydligare på vårt intranät att det är viktigt med vårt bidrag till ökad biologisk mångfald.

Jag föreslår riksstämman besluta att uppdra åt styrelsen

- att Riktlinjer och tips för biologisk mångfald läggs till sidan Hållbarhet lika övriga riktlinjer
- att Biologiska mångfaldens dag 22 maj läggs till i årsplanen
- att Biologiska mångfaldens dag marknadsförs och följs upp lika Vandringens dag
- att Biologisk mångfald omnämns i kommande dokument om verksamhetsinriktning

Ulf Wetterlund, Lilla Edet

Styrelsens svar på motion 17.3

Att på olika sätt främja biologisk mångfald är en viktig fråga för STF. I det arbetet spelar inte minst föreningens lokalavdelningar och egna och anslutna boenden en viktig roll – för inspiration, ökad kunskap och aktivt naturvårdsarbete.

Att lägga till riktlinjer och tips för biologisk mångfald till sidan "Hållbarhet" på webben liksom övriga riktlinjer är ett bra sätt att, från centralt håll, ytterligare lyfta denna viktiga fråga. Det är vidare styrelsens åsikt att ett tillägg om Biologiska mångfaldens dag som en händelse i lokalavdelningarnas årsplan är såväl önskvärt som genomförbart. Då kan lokalavdelningarna planera i god tid om de vill medverka eller inte i uppmärksammandet och genomförandet av den särskilda dagen.

Biologiska mångfaldens dag är ett privat initiativ där all fakta och alla aktiviteter kopplade till dagen samlas på en extern webbsida. Vandringens dag däremot är instiftad av STF och föreningen har här tagit på sig ett ansvar att driva, förvalta, följa upp och utveckla dagen. Vandring är STF:s främsta reseanledning och vi lägger stora resurser på Vandringens dag. Styrelsen anser, med anledning av ovan, att det inte går att likställa marknadsföringen av Biologiska mångfaldens dag med den för Vandringens dag. Styrelsen vill emellertid betona att STF kan uppmuntra lokalavdelningarna att lyfta frågor kring biologisk mångfald även på Vandringens dag. Att synas och medverka i sammanhang som Biologiska mångfaldens dag är enbart positivt för STF.

Motionären föreslår också att biologisk mångfald ska lyftas in i STF:s verksamhetsinriktning. I en av sina propositioner föreslår styrelsen stämman att ersätta just verksamhetsinriktningen med ett annat styrande dokument (en visionär målbild). Förslaget till visionär målbild är skrivet på en övergripande nivå vilket gör att biologisk mångfald inte finns omnämnd där. Styrelsen noterar dock vikten av att arbetet med biologisk mångfald finns med i framtida strategiska planer.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att bifalla att-sats ett
- att bifalla att-sats två
- att avslå att-sats tre
- att anse att-sats fyra besvarad

17.4 - Allemansrätten och hållbarhet

Vi ser i Sverige en förändrad demografi.

- De äldre (där många är medlemmar i STF eller har använt sig av STF:s utbud redan) blir fler, har mera pengar och är friskare och har stora möjligheter till fortsatta fysiska naturupplevelser.
- Att 20% av Sveriges befolkning är utrikesfödda
- Att intresset för svenska naturupplevelser ökar i målgruppen 20–35 år. Denna åldersgrupp kommer också att stå för den kommande babyboomen.

Samtidigt ökar både intresset och fokus på hållbarhet i alla dimensioner. Den äldre delen av Sveriges befolkning är (troligtvis) införstådda i Allemansrätten och dess innebörd, då information om och kunskapsspridning om denna ingått i skolundervisningen bland annat.

För de 20% utrikesfödda är Allemansrätten en helt ny företeelse. Allemansrätten är unik i sitt slag och finns endast i Sverige. Förståelse för vad den innebär, rättigheter och skyldigheter, är vital för att den ska kunna behållas långsiktigt. Allemansrätten ger oss en fantastisk möjlighet att leva i, ta del av och utvecklas i och av naturen givet att vi förvaltar denna rätt på rätt sätt. Åldersgruppen 20–35 år har vuxit upp i en tid av internationalisering, konkurrens, fokus på individen och digitalisering. Denna åldersgrupp ska på sikt förvalta och säkra den svenska Allemansrätten och ett hållbart förhållande till naturen.

Jag föreslår stämman att besluta:

- att STF ska verka för att utbildning i 1) Allemansrätten och 2) som en följd därav Hållbarhet ska ingå som ett fast inslag i Svenska För Invandrare (SFI)
- att STF ska verka för att STF:s lokalavdelningar får ett utökat uppdrag att kunna medverka i eller hålla ovanstående utbildning. Det ger också STF möjligheten att synas tidigt och sprida information om STF samt vara drivande i den hållbara omställningen som turismen står inför.
- att stämman ger styrelsen i uppdrag att ta fram ett samlat kommunikativt grepp gentemot presumtiva och existerande medlemmar om hur STF kan kommunicera Allemansrätten i syfte att försvara den.
- att stämman ger styrelsen i uppdrag att ta fram ett helhetligt angreppssätt om Allemansrätten i syfte att försvara den.

Eva-Karin Dahl, Saltsjö-Duvnäs

Styrelsens svar på motion 17.4

STF värnar allemansrätten, det stadfästas på policynivå i föreningens "Riktlinjer i turism-, friluftsliv-, natur- och kulturfrågor" som antogs av riksstämman 2020. Där står: *STF anser att allemansrätten utgör en hörnsten i det nordiska, icke motoriserade friluftslivet, och är viktig att bevaka för våra medlemmars möjligheter att vistas ute i naturen... STF slår därför vakt om ett hänsynsfullt och hållbart utnyttjande av allemansrätten – ett "allemansansvar". Det innebär bland annat respekt för pågående markanvändning och god dialog med markägare där så är praktiskt möjligt.*

Arbetet med att värna allemansrätten sker på flera nivåer. STF är en av deltagarna i Nationella dialoggruppen för arbetet med allemansrätten och driver även frågan om att värna och vårda allemansrätten på en strategisk nivå i paraplyorganisationen Svenskt Friluftsliv. Ur ett mer operativt perspektiv ger STF ut Allemansrättsskolan, ett material på lätt svenska som bl a används i grundskolan och som förklarar allemansrättens huvudprinciper och innebörd – vad man får göra respektive inte får göra och vad man särskilt ska tänka på i mötet med naturen. Allemansrätten är också en viktig del i lokalavdelningarnas verksamhet, dels som möjliggörare för många av lokalavdelningarnas aktiviteter, dels som i exemplet STF Östra Skåne som vänt sig till SFI-utbildningar för att informera om friluftskunskap. För dessa insatser tilldelades lokalavdelningen STFs Hållbarhetspris 2021.

Styrelsen delar motionärens bedömning att STF har en mycket viktig roll att spela i att öka kunskapen om allemansrätten i syfte att värna den. Detta gäller för målgruppen som precis kommit till Sverige och som genom utbildning får grundläggande kunskaper i det svenska språket och kunskaper om det svenska samhället, men också andra grupper i samhället. Här kan nämnas barn i grundskolan, blivande lärare, gäster på våra boenden, deltagare på lokalavdelningarnas aktiviteter och de barn, föräldrar och ungdomar som deltar i STFs Fjälluffa. STF gör redan idag mycket för att värna allemansrätten och styrelsen ser positivt på att STF ytterligare profilerar sig i allemansrättsfrågan - för ökad medlems- och samhällsnytta - genom att bredda arbetet mot fler målgrupper. Styrelsen avser att ge i uppdrag till generalsekreteraren att utveckla arbetet med att värna allemansrätten. I det arbetet ska motionens innehåll beaktas och lokalavdelningarna ses som en viktig resurs och involveras.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska anses besvarad

17.5 - Diskmedel i fjällstugor och på fjällstationer

Jag har varit gäst på många av STF:s fjällstugor och fjällstationer. Jag förvånas alltid att det oftast är diskmedel YES som finns att tillgå för diskning. Då YES har fått tagit bort sin Svanenmärkning på grund av att diskmedlet innehåller allergena parfymer och konserveringsmedel och ämnen med långvarig miljöeffekt. På grund av sitt innehåll har YES diskmedel fått en varningstext ”skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer” på baksidan av flaskor.

Min tanke är såklart hur kan STF använda detta på i sina fjällstugor, då det inte finns några avlopp som tar hand om avloppsvattnet. Även fast det finns avlopp tex på fjällstationer tycker jag att STF skall föregå med gott exempel och ha miljöcertifierade diskmedel och andra städprodukter.

Jag föreslår stämman besluta

- att STF ska använda miljöcertifierade diskmedel och städprodukter på egna boenden

Susanne Holmqvist, Duved

Styrelsens svar på motion 17.5

Enligt STF:s hållbarhetslöfte ska endast miljömärkta städ- och rengöringsmedel användas på STF:s boenden. De allra flesta av våra egendrivna boenden är dessutom Green Key-märkta vilket ställer krav på 100 procent miljömärkta städkemikalier för dagligt bruk. Green Key gör återkommande revisionsbesök och kräver in årliga rapporter för att följa upp att STF lever upp till dessa krav.

Vi vet dock av erfarenhet att det händer att gäster lämnar kvar diskmedel till efterkommande gäster, vilket STF inte kan styra över. Vår personal och stugvärdar försöker dock ta bort dem när de upptäcks. De diskmedel och städprodukter som STF köper in till STF:s boenden ska vara miljömärkta. Detta i enlighet med vårt hållbarhetslöfte.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska bifallas

17.6 - Angående ”STF Fjällmärke”

Bakgrund

Många är de gånger jag mött trevliga vandrare på lederna runt våra fjäll, stannat upp en stund, haft ett trevligt småprat och delat vandrares upplevelser och erfarenheter. Och många gånger är de stunder i fjällstugor och stationer, när man i kök, runt middagsbord och samtalsrum slagit sig i slang och haft en sympatisk pratstund om livet, fjällen och STF. Gemensamt för de alla är att man ofta efteråt undrat var de trevliga vandrarna kom från, och vad de hette, och vilken vidare erfarenhet de har haft av vår fjällkedja och dess leder.

Denna motion handlar om förslaget att råda bot på denna situation, och tillse att våra fjällvandrande medlemmar får ett enkelt och socialt trevligt sätt att uttrycka sin fjällerfarenhet, STF-lojalitet, namn och bakgrundsidentifikation.

I ”skridskosverige” (många av de klubbar som är organiserade i det internationella samarbetet ”Skridskonätet”) är det vanligt att åkare man möter på isarna bär rektangulära namnskyltar (ca 10*3 cm). Skyltarna är av olika färg beroende på vilken funktion skrinnaren har i sin klubb samt att märket (broderad tygbit monterad på löstagbar kardborre) också uppger hemort samt logotypen för föreningen. Detta är ett utmärkt sätt att dels snabbt identifiera sina färdkamrater, men också att personifiera möten med andra skrinnare under dagen. Möten på isen blir trevligare med namntilltal, men också av högre kvalitet när man snabbt kan validera information som lämnas från erfarna åkare. Naturligtvis fyller skylten också en utökad säkerhetsfunktion vid olyckor, efterspaning eller larm.

Inspirerad av ovan erfarenheter vill jag nu framföra ett förslag till STF att införa ett liknande ”Fjällmärke” där vi som fjällvandrare/STF-medlemmar enklare kan identifiera oss för varandra och för personer vi möter på fjället (och naturligtvis i alla andra tänkbara STF-sammanhang).

Exempel, förslag och inspiration kring eventuell utformning och gradering

Jag tänker mig att föreningen inför ett märke i tre graderingar: Brons, Silver och Guld. Den fysiska utformningen kan vara 1. i form av tygmärke i liknande design som skridskosverige bär (läs ovan) för flyttbart/avtagningsbart montage på jackor eller huvudbonader 2. En rund metallbricka med kraftig fästordning för att bära på skjortor, tröjor eller huvudbonader samt 3. Som stabil dekal för montage på hårda ytor (hjälm, etc.).

De olika graderingarna skall självklart spegla den erfarenhet som vandraren har skaffat sig på leder och fjäll. Förslagsvis kan ett bronsmärke innebära att man har vandrat vissa angivna sträckor på ledsystemet, samt besökt valfria X fjällstationer och Y fjällstugor. Ett silvermärke innebär att man genomfört ännu fler angivna ledsträckor (kanske lite ovanligare/mindre frekvent trampade?) samt besök ytterligare Z fjällstationer och Q fjällstugor. För att uppnå åtråvärda guld föreslår jag att medlemmen dessutom har innehaft ideellt uppdrag för STF under X år (styrelsemedlem i lokalförening/krets,

stugvärd, färdledare etc.) eller varit anställd i föreningen (företrädesvis inom fjällverksamheten).

Märket bör utöver graderingen (kulören) och STF:s logotyp även ha bärarens namn och hemort, vilket naturligtvis även höjer identifikationshalten och personifierar bärandet av märket.

Efter ett införande har verkställts, och produkten kan annonseras i gängse kanaler, bör den kanske finnas tillgänglig under en tid för beställare som på ”heder och samvete” intygar att man motsvarar den erfarenhet som speglas i graderingen. Därefter denna ”amnesti” kan det väl vara lämpligt att ansökare inlämnar underlag med stämplat från de stugor och stationer som efterfrågas. På detta sätt blir det ett märke som visar på både föreningslojalitet samt idoghet som vandraren kan uppvisa i STF-systemet. Det är ju trevligt om märket också får bli en attraktiv, åtråvärd och lite svårfångad klenod.

Prissättningen på ett dylikt märke borde kunna utformas så att den blir kostnadsneutral eller något lönsam för föreningen, så att ett införande av detta inte ligger föreningens ekonomi till last.

Speglar verkligen ett dylikt märke fjäll-kunskap och fjäll-förmåga hos innehavaren? Nej, teoretisk kunskap, praktisk erfarenhet, fysisk förmåga och intellektuell kapacitet är fyra storheter som inte alltid går hand i hand. Synnerligen på fjället. Men syftet med mitt förslag är att märket redovisar vandrade mil och besökta platser - varken mer eller mindre. Kanske ett modernare uttryckssätt som motsvarar intrycket av bäraren av den klassiska fjällanoraken - med fjällstugemärken från axlar till manschetten.

Till sist: tänk er en stugvärd på en efterfrågad stuga som en intensiv dag tar emot nya vandrare på sin trapp. Tänk så glad hen blir när hen upptäcker att de nyanlända är erfarna vandrare som känner sina rutiner i stuga och eldstad, och kan bistå mindre erfarna nattkamrater med kunskap om rutiner och arbetsuppgifter. Och tänk er den barnfamilj som är på sin första fjällvandring, och som vid jockens rast, möter ett grånat erfaret vandrarpar med guldmärke, som lugnt kan svara på alla de frågor man kan ha som oerfaren. Tänk er årsmötet på STF-Höglandet där representanter för olika bakgrund och generationer omedelbart kan identifiera sitt gemensamma intresse och kunskap som ett märke indikerar och identifierar. Ja, så där kan jag hålla på länge - jag tror att ett dylikt märke aktivt skulle bidra till den fortsatta utvecklingen av STF:s 137-åriga fjällkultur.

Jag föreslår stämman besluta:

- att utreda förutsättningarna att införa ett nytt ”STF-fjällmärke” i enlighet med inriktningen på ovan förslag.

Erik Rönnby, Stockholm

Styrelsens svar på motion 17.6

STF har idag flera olika sorters märken med syfte att lyfte en plats, ett boende eller en prestation.

- STF:s Stugmärken har motiv av de olika fjällstugorna och kan köpas på plats i stugorna under vandring. Märkena är populära, med en årlig åtgång av ungefärlig 4 000 st.
- STF har även ledmärken över olika sträckningar av Kungleden. Dessa säljs på fjällstationerna.
- STF har tidigare haft Toppmärken bestående av motiv över toppar längs hela fjällkedjan. Märkena digitaliserades som en del av Fjällappen som inte längre är i drift och fysiska märken tas inte längre fram pga låg efterfrågan.
- Därtill kan läggas STF:s förtjänstmärken – i brons, silver respektive guld – som ges till medlem som varit verksam i föreningen under en lång tid eller som utfört extraordinära insatser för föreningen.
- Vid sidan av tillhandahållande av märken delar STF ut Guldmedalj och Dag Hammarskjöldmedalj som belöning för framstående insatser inom områden som ligger inom STF:s verksamhetsfält.

Styrelsen förstår motionärens vilja att hitta ytterligare sätt att uttrycka fjällerfarenhet inom STF och att påvisa STF-lojalitet, men menar samtidigt att det redan idag finns flera olika typer av märken för olika ändamål. Att ta fram, förvalta, kommunicera och sälja märken kräver resurser i form av pengar och personal. Styrelsen anser att det är bättre att vi fokuserar på att först och främst arbeta med att hitta bra former för de märken som finns, snarare än att ta fram nya typer av märken.

STF har som uttalad ambition att vara Sveriges ledande vandringsaktör som på ett inkluderande sätt arbetar med att få fler att upptäcka vandring - över hela landet. Vi gör det bland annat med satsningen på våra Signaturleder. Utifrån detta ser styrelsen att det är av vikt att vi arbetar med vandring på ett likvärdigt sätt över hela landet. Med ett fjällmärke, som föreslås i motionen, finns risken att vi utesluter stora delar av vandringsverige.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska avslås

17.7 - Allergianpassa våra anläggningar

Jag vill att föreningen stärker intentionen och policyn vad gäller att allergianpassa och säkra anläggningarna och boenden i detta avseende. Det kan gälla hygienprodukter, städmaterial, etc. Exempelvis parfymer, onödiga färgämnen, med mera. ”Bra kan bli bättre.”

Jag föreslår riksstämman besluta

- att STF stärker intentionen och policyn vad gäller att allergianpassa och säkra anläggningarna och boenden i detta avseende.

Göran Melesjö, Älvdalen

Styrelsens svar på motion 17.7

STF har idag ett anslutet boende – Åre Södergården – som ägs och drivs av Astma- och Allergiförbundet. Det är den enda anläggningen i Norden som är anpassad för att vara tillgänglig för de som har svåra allergier och astma.

STF har ingen statistik på antal förfrågningar från gäster som önskar allergianpassat boende, men vår uppfattning baserat på de frågor vår bokning får från potentiella gäster är att efterfrågan på rum där gästen kan medföra hund är betydligt större än efterfrågan på boenden som är allergianpassade.

Enligt STF:s hållbarhetslöfte ska endast miljömärkta städ- och rengöringsmedel användas på STF:s boenden. De allra flesta av våra egendrivna boenden är dessutom Green Key-märkta vilket ställer krav på 100 procent miljömärkta städkemikalier för dagligt bruk. Green Key gör återkommande revisionsbesök och kräver in årliga rapporter för att följa upp att vi lever upp till dessa krav.

De vanligast förekommande miljömärkningarna på rengöringsmedel inom STF är Svanen och Bra miljöval. De ställer följande krav när det gäller allergiframkallande ämnen i produkterna:

Bra miljöval:

- Strikta krav ställs på hormonstörande och allergiframkallande ämnen.
- Allergirisker minimeras genom att barnprodukter ska vara helt parfymfria. För övriga produkter ställer vi, av samma anledning, strikta krav på de parfymer och växtextrakt som ingår.
- Allergiframkallande konserveringsmedel, som till exempel isothiazolinonerna BIT och MIT är inte tillåtna.

Svanen:

- Svanenmärkning ställer krav gällande allergiframkallande ämnen i rengöringsmedel.
- Produkten lever upp till strikta krav på hälsoskadliga kemikalier, bland annat på parfymer och förbud mot konserveringsmedel.

Styrelsen förstår motionärens vilja att på policynivå stärka arbetet med allergianpassning av STF:s anläggningar och boenden. När det gäller val av hygien- och städprodukter bedömer styrelsen att de miljömärkningar som våra boenden arbetar efter omhändertager det behov som motionären lyfter i sin inledande text. Det förslag till beslut som motionären föreslår har däremot ett mycket bredare anslag och skulle inkludera en mängd andra områden än enbart städ- och hygienprodukter. En regelrätt allergianpassning behöver ta hänsyn till en mängd andra perspektiv och skulle kunna få stora konsekvenser för STF både utifrån resurser och gästperspektiv.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska avslås

17.8 - Håll föreningen tillgänglig utan inblandning av Google mm

Plastkortet för föreningens medlemmar avvecklades för ca 2 år sedan med hållbarhet och miljö som motivering, till förmån för medlemskortet i mobilappen som det förment överlägsna alternativet. Denna motivering håller inte. Mängden plast för STF-kortet är ytterst ringa jämfört med förbrukningen för allt annat som vi gör. Ifall plasten anses vara en så stor miljöbov, då kan kortet göras lite tunnare och av bioplast. Medlemskapet skulle också kunna betalas för 2 eller 3 år med därmed längre giltighetstid på kortet och mindre plast. Löst.

Mobilappen är inte alls så hållbar och miljövänlig som det påstås. Stora mängder inte bara plast, utan även sällsynta metaller går åt mobilen som måste ersättas nästan varje år för att apparna inte ska sluta funka. Även mobilnätet, serverhallar och hela den osynliga gigantiska infrastrukturen omkring förbrukar massor med plast och metall. Hanteringen av appen förbrukar dessutom mycket energi under hela kortets livslängd, vilket plastkortet inte heller gör.

Betalning med mobilappar såsom Swish är inte heller så genial och hållbar som det ibland påstås. Stora mängder material och energi går åt hela den extremt komplicerade och sårbara infrastrukturen.

Det som är värre och gemensamt för båda till synes orelaterade förslag är att den underliggande påtvingade "digitaliseringen" förstör den enskildas frihet och utestänger en del av tillgång till tjänster och samhället. Folk tvingas att köpa en ny mobil varje år, och folk tvingas att samtycka till Googles affärsvillkor (utan inloggning och samtycke inga appar, eller hur) och leverera sina personliga uppgifter till Google.

Slutsats: Styrelsen ska se till att enkla under många decennier väl fungerande metoder såsom plastkort och kontanter återställs och kommer att finnas kvar i framtiden, och förhållandet mellan medlem och förening kan upprätthållas utan beroende av onödiga tredje parter såsom Google eller banker och deras BankID.

Jag föreslår stämman besluta

- att medlemskortet av plast ska återinföras
- att alla STF boenden och andra föreningens tjänster ska kunna betalas med kontanter

Taylor Hammerschmied, Boden

Styrelsens svar på motion 17.8

För STF är hållbarhetsarbetet centralt. Beslutet att avveckla plastkorten baserades dels på att minska klimatavtrycket, dels på att kostnaderna för framställandet av korten var avsevärda. Sett till samhällsutvecklingen i övrigt är det färre och färre som har kvar plastkorten för att verifiera medlemskap, det huvudsakliga sättet att göra det är numera

digitalt. För att inte exkludera medlemmar som av olika skäl inte använder STF:s app har STF möjliggjort att man kan använda ett medlemskort i papper. I samband med övergången från plastkort till digitalt medlemskort (med kompletterande kort i papper) öppnade vi upp en särskild "brevlåda" för medlemmar som ville lämna synpunkter på förändringen. Det var förvisso många som hörde av sig med många olika typer av inspel, men vi bedömer ändå att förändringen slagit väl ut och mottagits väl av merparten av våra medlemmar. Det digitala medlemskortet var också efterfrågat av många.

Kontanthanteringen medför stora kostnader för STF och rent logistiskt är det svårt att upprätthålla säkra rutiner för våra medarbetare och ideella som befinner sig i land utan farbar väg. Rent praktiskt är det även svårt att upphandla tjänsten kontanthantering för merparten av våra fjällstugor och stationer, då många leverantörer som hanterar kontanter inte erbjuder sina tjänster i de geografiska områden där vi finns.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska avslås

17.9 - Komplettering av STF:s normstadgar för lokalavdelningar

Valberedningen har en central roll i lokalavdelningarna. Valberedningens främsta uppgift är att ge förslag till nya förtroendevalda i styrelsen och till revisorer. Därför bör de som sitter i valberedningen ha varit eller vara aktiva i föreningen, att de deltagit eller deltar på sammanträden, aktiviteter och andra sammankomster, så de väl känner till vilka personer och kompetenser som finns i och runt föreningen.

De ska kontinuerligt ges möjlighet att följa föreningsarbetet, hur föreningen utvecklas och på så sätt kunna bedöma om och vad det finns behov av för kompletterande kunskap och/eller erfarenhet.

De bör läsa protokoll från styrelsemöten och delta i styrelsearbetet på ett sådant sätt att de är uppdaterade om vilka samtal som förs inom styrelsen/föreningen. En viktig del är också att dela medlemmarnas och styrelseledamöternas syn på styrelsens förmåga att leda föreningen.

De som väljs av årsmötet måste ha kännedom om och, i god tid, ges möjlighet att förstå uppdraget. Valberedningen bör ha fler arbetsuppgifter än att ge förslag på personer till förtroendeuppdrag. Det kan vara att tillsammans med styrelsen förbereda årsmötet genom att välja lämpliga personer som kan sitta i årsmötespresidiet tex vem som ska vara vara årsmötesordförande, årsmötessekreterare eller uppmärksamma medlemmar vid olika typer av frånfällen, avtackningar, uppvaktningar mm.

Uppdrag för valberedningen kan också vara att föreslå personer till andra poster inom eller utanför föreningen, som ledare för olika utskott, representanter i olika arbetsgrupper eller andra organisationer.

Jag föreslår att Riksstämman

- att ändra normalstadgar för lokalavdelningars paragraf 9 och 10 till;

§ 9 Valberedning

Nuvarande skrivning av paragraf 9 kompletteras med följande text;

- Hur många ledamöter samt mandatperioder regleras i stadgarna. Utifrån föreningens verksamhet och behov ska valberedningen söka efter personer som tillsammans utgör en bra representation av föreningens medlemmar samt bidrar med kunskaper och erfarenheter till föreningens ledning och fortlevnad. Valberedningen är därför självständiga från styrelsen. De arbetar, på samma sätt som styrelsen, under förtroende, direkt mot föreningens medlemmar.

§ 10

Skrivningen om ärenden som alltid ska behandlas på ordinarie årsmöte kompletteras med följande villkor;

- Årligen upprättar styrelsen, tillsammans med valberedningen, en verksamhetsplan som gynnar kontinuitet, åldersförändringar och tillväxt.

Anders Forsberg, Holmsund

Styrelsens svar på motion 17.9

I samband med att STF gick från kretsar till lokalavdelningar 2013 beslutades vid riksstämman 2012 om nya normstadgar för STF:s lokalavdelningar. I stadgarna § 9 står idag:

§ 9 Valberedning

För att ta fram förslag på personer till de i stadgarna föreskrivna valen kan årsmötet välja en eller flera valberedare. Valbar är lokalavdelningsmedlem som inte är styrelseledamot.

Det är styrelsens uppfattning att motionären vill betona valberedningens viktiga uppdrag i föreningen och förstärka detta genom en stadgerevision. Styrelsen delar motionens andemening, men menar att detta istället bör göras genom att styrelsen ger kansliet i uppdrag att ta fram en mall för en valberedningsinstruktion. Instruktionen kan sedan modifieras av varje lokalavdelning själv och antas på respektive lokalavdelnings årsmöte. Då får varje valberedning ett tydligt uppdrag och en instruktion att följa för sitt arbete.

Gällande motionens förslag avseende ändring i §10 finns redan i samma paragraf punkt 12 med lydelsen: "föredragning av årets verksamhetsplan". Det är styrelsens mening att ett tillägg av en snarlik punkt kan anses förvirrande. Styrelsen gör vidare bedömningen att det inte bör regleras i stadgarna huruvida verksamhetsplanen ska tas fram i samråd med valberedningen eller ej.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska avslås

Styrelsen föreslår även riksstämman att besluta

- att ge styrelsen i uppdrag åt generalsekreteraren att ta fram en mall för en valberedningsinstruktion som kommuniceras till lokalavdelningarna

17.10 - Utbildning för aktivitetsledare

En fråga som diskuterats i olika sammanhang och konstellationer bland aktivitetsledare och styrelsemedlemmar runt om i landet är frågan om utbildning för att kunna anordna bra och trygga aktiviteter.

Det händer att en lokalavdelning har fått önskemål om en viss aktivitet ex långfärdsskridskor*, men ingen som kan leda aktiviteten, även fast personer med vana av ex långfärdsskridskor finns så behöver aktivitetsledaren känna att den har en trygghet och fått den kunskap man kan behöva.

För trygghet och säkerhet, både för aktivitetsledaren och deltagaren så behöver också alla aktivitetsledare ha någon form av första hjälpen/HLR utbildning, hur hanterar man en olycka, stor som liten.

Om lokalavdelningarna jobbar mer aktivt med aktivitetsledare så är det också ett bra sätt för lokalavdelningarna att få fler medlemmar, nå nya grupper och att involvera fler medlemmar i lokalavdelningen.

För att öka antalet aktivitetsledare som känner sig trygga i sin roll, få nya aktivitetsledare och för att höja både kvaliteten och säkerheten på aktiviteter, samt för att kunna erbjuda medlemmarna alla aktiviteter som de önska, (vilket också kan ge ringar på vattnet till fler medlemmar) och som lokalavdelningarna önskar.

Man kan snegla på friluftsförbundet som har utbildningar för aktivitetsledare inom många olika saker, så som barnverksamhet, skridskor, fjäll, skidor osv. Utbildningar behöver för den skull inte vara kostnadsfri, men att möjligheten till utbildningar och kurser i den aktivitet som man sedan ska hålla i skulle bidra till att alla aktivitetsledare har kompetens för sin aktivitet.

Jag föreslår stämman besluta:

- att STF erbjuder utbildningar för aktivitetsledare, gamla som nya.
- att STF ser till att alla aktivitetsledare får möjlighet/tillfällen att gå HLR / första hjälpen utbildning med jämna intervaller.

Linn Bäckman, Brunflo

Styrelsens svar på motion 17.10

STF har historiskt sett varit en utbildningsorganisation då vi bl a utbildat färdledare och fjälledare. Detta upphörde i samband med att fjällsäkerhetsnormen sågs över och det internt ansågs alltför komplicerat att fortsätta hålla utbildningarna.

I dag erbjuder STF stugvärdutbildning, dugnadsledarutbildning och en kurs för nyvalda styrelseledamöter till våra lokalavdelningar. Vi har också genom Studieförbundet tagit fram en utbildning vid namn L1 –värd. Det är en mix av

Studieförbundetets ledarutveckling steg 1 och en värdsutbildning. I utbildningen ingår bland annat grupputvecklingsteorier, kommunikation, ledarskap, guideteknik samt planering och vad man bör tänka på säkerhetsmässigt när man planerar en längre tur/aktivitet utomhus (ej fjällmiljö). De som gått utbildningen har varit nöjda. Dock har vi haft svårt att kunna erbjuda den på flera platser i landet, och den har därför varit vilande under ett par år. Studieförbundet har också möjlighet att hålla HLR-kurser på flera platser i landet vid förfrågan, vilket nyttjats av flera lokalavdelningar.

Vid de regionala träffarna som hölls för lokalavdelningar under hösten 2021 diskuterades bland annat utbildning för aktivitetsledare. Åsikterna från de aktiva i lokalavdelningarna var delade. En del tyckte att man inte behöver mer utbildning, medan andra däremot efterfrågade mer utbildning. Det är också oklart exakt vilken typ av utbildning man efterfrågar. Vi ställde också frågan om utbildning i den enkät som skickades ut till styrelseaktiva i lokalavdelningarna i november 2021. I den svarade endast 37 procent att de tyckte att det behövdes mer utbildning för styrelsen och avdelningens funktionärer. På frågan om man själv skulle vilja gå en utbildning för aktivitetsledare i STF svarade 26 procent ”ja” och 42 procent svarade “eventuellt, men skulle vilja veta lite mer om den först”. Att vissa personer önskar mer utbildning är därmed tydligt. Men vilken typ av utbildningar och i vilken form behöver i så fall utredas djupare.

Styrelsen ser positivt på utbildningsfrågan och delar motionärens syn på utbildning som möjliggörare och statushöjare för STF:s lokala aktiviteter. Styrelsen uppfattar samtidigt att det, utifrån nyligen genomförda träffar och undersökningar, är oklart hur behovet av utbildningar ser ut. Styrelsen ser därför att generalsekreteraren får i uppdrag att utreda intresse, omfattning och förväntningar på utbildning för aktivitetsledare och att beslut huruvida utbildning ska erbjudas, inkl dess innehåll, fattas av styrelsen utifrån framtaget underlag. I utredningen ska lokalavdelningarna involveras.

Styrelsen vill betona att den, liksom motionären, värdesätter säkerhet vid STF:s lokala aktiviteter och anser att motionärens önskan om att aktivitetsledare ska ha möjlighet att genomföra HLR-utbildning tillgodoses av befintligt samarbete med Studieförbundet och deras HLR-utbildning.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att avslå att-sats ett
- att anse att-sats två besvarad

Styrelsen föreslår även riksstämman att besluta

- att styrelsen ger generalsekreteraren i uppdrag att utreda intresse, omfattning och förväntningar på utbildning för aktivitetsledare och att beslut huruvida en utbildning ska erbjudas, inkl dess innehåll, fattas av styrelsen utifrån framtaget underlag. I utredningen ska lokalavdelningarna involveras.

17.11 - Betald resa vid dagnadsuppdrag

Bakgrund: Vid dagnadsuppdrag tar man ledigt/semester för att kunna åka iväg 1-2 veckor. Då blir resekostnaden en ”stor” utgift jämfört om man är iväg en längre tid. Man ger av sin tid till ett gott ändamål. Då bör man inte få ”extra” utgifter utöver vad man ändå har hemma. Det ska inte behöva kosta något att åka iväg på ett volontäruppdrag.

Jag föreslår

- att reseersättning utgår för dagnadsuppdrag
- att reseersättning ges motsvarande vad en tågresa med STF-rabatt kostar
- att under pandemitider ges även reseersättning för resa med bil

Christer Skarin, Kinna

Styrelsens svar på motion 17.11

Vid riksstämman 2020 antogs principer för ideella uppdrag inom STF. Detta efter ett förslag från STF:s styrelse. I principerna står bland annat:

Om det krävs resor och övernattningsplatser för ett förtroendeuppdrag eller ideellt uppdrag står STF för resa, kost och logi.

På grund av pandemin, och den svåra ekonomiska situation STF hade att hantera, valde styrelsen att skjuta på implementeringen av ovan principer. Arbetet med implementeringen har påbörjats våren 2022.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen i sin helhet ska anses besvarad

17.12 - Förbättring/ändring av Miranda-programmet

Bakgrund: Idag upplevs Miranda av flera att det är bökigt och ologiskt att jobba. Jag är övertygad om att förändringar till det bättre kan göras. Bemanningen av Helpdeskfunktion kan minskas ner (vilket frigör pengar till vettigare verksamhet inom STF). Det gäller både att hantera nya och befintliga medlemmar såväl som aktivitetsfunktionen för att lägga upp info på vår lokalavdelnings hemsida

Dessa förändringar skulle ge ett betydligt enklare och snabbare arbete för oss ute på avdelningarna. Dessutom skulle det spara mycket tid för Helpdeskpersonal att åtgärda enkla saker som vi ute på fältet själv kan göra.

Jag föreslår:

- att det i ”lägga upp ny aktivitet” införs en ”granska-funktion” så att man enkelt kan se hur texten på hemsidan blir (jämför granska-funktionen i Okidok när man lägger in uppgifter i programfoldern). Nu dröjer det åtminstone en dag eller längre innan man kan gå in på hemsidan och se hur det blev.
- att fler ändringar i fält o text kan göras av mig själv. Nu får jag skicka ett meddelande till Helpdesk och så får de göra jobbet (slöseri)
- att jag ska kunna ändra i den inledande texten på vår egna hemsida. Idag måste jag använda Helpdesk.
- att jag själv ska kunna skriva in text i de olika flikarna på hemsidan ex vis ”Aktuellt” och ”Bra att veta”. Nu kan endast helpdesk göra detta. (Slöseri med pengar eftersom Helpdesk är avlönade och jag är volontär=gratisarbetare)
- att det vid registrering av ny medlem finns ”en ruta” att direkt ansluta medlemmen till lokalavdelningen. Nu är det en omständlig process med flera knapptryckningar.

Christer Skarin, Kinna

Styrelsens svar på motion 17.12

Styrelsen är medveten om att flera funktioner i STF:s medlemssystem Miranda behöver utvecklas. Under 2019 påbörjades en förstudie i syfte att byta ut nuvarande medlemssystem. I det arbetet medverkade också representanter från lokalavdelningarna. Utvecklingsprojektet var dock tvunget att stoppas då pandemin slog till med effekten att STF drabbades hårt ekonomiskt. Enligt plan kommer arbetet med förstudien inför ett nytt eller uppdaterat medlemssystem återupptas 2022. I det arbetet kommer även webbsidan för lokalavdelningarna behöva ses över då sidorna idag är sammankopplade med medlemssystemet. Motionärens åsikter är viktiga att beakta i arbetet med ett nytt eller uppdaterat medlemssystem, och styrelsen kommer att ge generalsekreteraren i uppdrag att väga in motionärens åsikter i arbetet som följer.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska anses besvarad

17.13 - Om medlemmarnas e-post och telefonnummer finns tillgängligt i Miranda för lokalavdelningarna

Bakgrund: Idag ser vi i lokalavdelningen (iMiranda) endast uppgifter om medlemmarnas (i vårt verksamhetsområde) såsom namn o adress – ej telefon o e-post. Idag är e-post och mobiltelefon de naturligaste medierna för att nå ut. Att skicka information idag via vanlig post kostar väldigt mycket och dränerar snabbt en ”fattig” förening.

Vi inom lokalavdelningarna får ett enklare, snabbare och billigare sätt att nå ut till de som är medlemmar i lokalavdelningen.

Jag föreslår att STF centralt öppnar upp sina registeruppgifter så att vi på lokalavdelningsnivå kan se telefonnummer och e-postadress. Detta torde inte vara något problem m h t GDPR eftersom vi redan i varje lokalavdelning måste vara strikta med hur vi hanterar personuppgifter. Det är ju endast styrelsen som har inloggning till Intranät o Miranda.

Jag föreslår

- att STF centralt öppnar upp sina registeruppgifter så att vi på lokalavdelningsnivå kan se telefonnummer och e-postadress.

Christer Skarin, Kinna

17.14 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar

Vi upplever sedan länge ett problem i arbetet med att förnya och utöka antalet medlemmar i vår lokalförening.

Därför vill vi lyfta frågan om lokalföreningarnas möjligheter att få tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen.

Att tillmötesgå detta önskemål skulle enligt vår åsikt avsevärt underlätta föreningarnas arbete med att rekrytera nya medlemmar och dessutom stimulera den dagliga verksamheten i form av ett ökande intresse för att delta i föreningsaktiviteterna.

För den lokale medlemmen genererar det också positiva effekter. Utan någon kostnad kan hen ta del av de aktiviteter som föreningen ordnar och informerar om både på hemsidan och via mejl.

För att detta ska fungera är det viktigt att föreningen fullt ut följer GDPR-lagen och informerar medlemmen om detta.

Därför föreslår vi att riksstämman beslutar

- att ge lokalföreningarna tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen

Torbjörn Gerward och övriga styrelsen för STF Norra Öresund

17.15 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar

Vi upplever sedan länge ett problem i arbetet med att förnya och utöka antalet medlemmar i vår lokalförening.

Därför vill vi lyfta frågan om lokalföreningarnas möjligheter att få tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen.

Att tillmötesgå detta önskemål skulle enligt vår åsikt avsevärt underlätta föreningarnas arbete med att rekrytera nya medlemmar och dessutom stimulera den dagliga verksamheten i form av ett ökande intresse för att delta i föreningsaktiviteterna.

För den lokale medlemmen genererar det också positiva effekter. Utan någon kostnad kan hen ta del av de aktiviteter som föreningen ordnar och informerar om både på hemsidan och via mejl.

För att detta ska fungera är det viktigt att föreningen fullt ut följer GDPR-lagen och informerar medlemmen om detta.

Därför föreslår vi att riksstämman beslutar

- att ge lokalföreningarna tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen

Berne Persson och övriga styrelsen för STF Varend

17.16 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar

Vi upplever sedan länge ett problem i arbetet med att förnya och utöka antalet medlemmar i vår lokalförening.

Därför vill vi lyfta frågan om lokalföreningarnas möjligheter att få tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen.

Att tillmötesgå detta önskemål skulle enligt vår åsikt avsevärt underlätta föreningarnas arbete med att rekrytera nya medlemmar och dessutom stimulera den dagliga verksamheten i form av ett ökande intresse för att delta i föreningsaktiviteterna.

För den lokale medlemmen genererar det också positiva effekter. Utan någon kostnad kan hen ta del av de aktiviteter som föreningen ordnar och informerar om både på hemsidan och via mejl.

För att detta ska fungera är det viktigt att föreningen fullt ut följer GDPR-lagen och informerar medlemmen om detta.

Därför föreslår vi att riksstämman beslutar

- att ge lokalföreningarna tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen

Christer Nyberg, ordförande STF Kalmar

17.17 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar

Vi upplever sedan länge ett problem i arbetet med att förnya och utöka antalet medlemmar i vår lokalförening.

Därför vill vi lyfta frågan om lokalföreningarnas möjligheter att få tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen.

Att tillmötesgå detta önskemål skulle enligt vår åsikt avsevärt underlätta föreningarnas arbete med att rekrytera nya medlemmar och dessutom stimulera den dagliga verksamheten i form av ett ökande intresse för att delta i föreningsaktiviteterna.

För den lokale medlemmen genererar det också positiva effekter. Utan någon kostnad kan hen ta del av de aktiviteter som föreningen ordnar och informerar om både på hemsidan och via mejl.

För att detta ska fungera är det viktigt att föreningen fullt ut följer GDPR-lagen och informerar medlemmen om detta.

Därför föreslår vi att riksstämman beslutar

- att ge lokalföreningarna tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen

Bengt Klingheim, ordförande STF Östra Skåne

17.18 - Öppna upp mejladresserna för lokalavdelningar

Vi upplever sedan länge ett problem i arbetet med att förnya och utöka antalet medlemmar i vår lokalförening.

Därför vill vi lyfta frågan om lokalföreningarnas möjligheter att få tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen.

Att tillmötesgå detta önskemål skulle enligt vår åsikt avsevärt underlätta föreningarnas arbete med att rekrytera nya medlemmar och dessutom stimulera den dagliga verksamheten i form av ett ökande intresse för att delta i föreningsaktiviteterna.

För den lokale medlemmen genererar det också positiva effekter. Utan någon kostnad kan hen ta del av de aktiviteter som föreningen ordnar och informerar om både på hemsidan och via mejl.

För att detta ska fungera är det viktigt att föreningen fullt ut följer GDPR-lagen och informerar medlemmen om detta.

Därför föreslår vi att riksstämman beslutar

- att ge lokalföreningarna tillgång till mejladresserna bland dem som ansöker om medlemskap i Svenska Turistföreningen

Torbjörn Haraldsson, ordförande STF Östra Blekinge

Styrelsens svar på motion 17.13–17.18

STFs ca 65 lokalavdelningar bedriver ett viktigt arbete för att göra det möjligt för människor att upptäcka Sverige lokalt. För många av våra medlemmar är den lokala verksamheten en stor anledning varför man är med i STF. För att attrahera fler medlemmar till lokalavdelningen behövs kvalitativ verksamhet och för att bedriva en kvalitativ verksamhet behövs ett inflöde av medlemmar som ansluter sig till lokalavdelningen. Styrelsen förstår önskemålet från lokalavdelningarna att mer kunna styra över sin medlemsrekrytering själva.

Av STFs 246 000 medlemmar har cirka 18 000 valt att ansluta sig till en lokalavdelning. När en medlem väljer att ansluta sig till en lokalavdelning får den lokalavdelning medlemmen anslutit sig till också tillgång till medlemmens e-postadress, så vida den finns inlagd i STFs register. STF gör därmed tolkningen att en medlem vill ha information från den förening den valt att ansluta sig till.

Vad gäller kommunikationen via e-post till icke-anslutna medlemmar så hanteras den av STF centralt idag. Arbetet med att utöka antalet medlemmar i våra lokalavdelningar är en av många prioriterade aktiviteter i kansliets verksamhetsplan. Från centralt håll har organisationen under de senaste åren förbättrat och utvecklat både flöden och kommunikation för att synliggöra lokalavdelningarnas verksamhet och möjligheten att ansluta sig. Under ett normalt verksamhetsår gör vi följande insatser för att synliggöra lokalavdelningarnas verksamhet och uppmuntra till anslutning:

- Webbpudd direkt efter man blivit medlem
- Mailutskick till alla nya medlemmar
- Mailutskick till medlemmar som står inför förnyelse av medlemskap
- Bilaga med medlemskortet i papp till alla nya och förnyade medlemmar
- Tematiskt nyhetsbrev om lokala verksamheten i februari till alla medlemmar
- Riktat nyhetsbrev från varje lokalavdelning till medlemmar i sitt upptagningsområde i månadsskiftet september/oktober
- Inlägg i sociala medier och puffar i nyhetsbrev i samband med Vandringens dag
- Puffar i nyhetsbrev ytterligare 1-2 gånger per år
- Lokala informationsmöten i Teams med inbjudan till medlemmar i upptagningsområdet vid behov

Vi har också som plan att fortsätta att utveckla detta arbete, bland annat finns det med i planen för ett nytt medlemssystem att underlätta för medlemmar att ansluta sig till en lokalavdelning.

STFs kommunikation via e-post är ett viktigt verktyg för att nå ut till våra medlemmar och icke-medlemmar som prenumererar på nyhetsbrev med inspiration, information och erbjudanden från hela STFs verksamhet. Grunden är att vi skickar e-post till de som vill och vi arbetar ständigt med att hålla innehållet relevant för mottagarna genom att följa upp statistik för öppning och klick. Varje år läggs en utskicksplan där cirka 13 nyhetsbrev går ut till vår prenumerantbas. Denna utskicksplan säkerställer att vi kommunicerar STFs olika verksamhetsområden till våra olika målgrupper och att budskapen synkroniserar med våra andra kommunikationskanaler. Vi har sedan vi

började arbeta än mer samordnat med kommunikation också kunnat se att det är då den ger mest effekt. Även om rekryteringen till lokalavdelningar via e-post skulle ske lokalt skulle lokalavdelningarna behöva ingå i denna utskicksplan för att säkerställa att kommunikation inte krockar, att frekvensen av utskick inte blir för hög eller att vi på något sätt urholkar vår kommunikation. Detta skulle ställa krav på lokalavdelningarnas planering och arbetssätt och skulle betyda att resurser lokalt behöver läggas på denna samordning.

Vi har e-postadresser till ca 82 000 medlemmar, vilket är ca en tredjedel av medlemsbasen. Varje nyhetsbrev som skickas ut öppnas av drygt 30 procent av mottagarna. Att bygga relationer via e-post tar tid och kunskap. Det är lätt att tro att bara man får tillgång till e-postadresser kommer medlemsvärvningen underlättas. Men det är ett gediget arbete som behöver läggas ner och några lokalavdelningar har resurser och kunskap att göra det, men för den stora merparten av lokalavdelningar är det mer effektivt att detta är något som hanteras från centralt håll.

Beslutet skulle även få tekniska konsekvenser för både STF central och lokalt. Idag använder STF centralt två system för att hantera medlemsuppgifter, vårt medlemssystem och vårt kampanjsystem som vi använder för att kommunicera via e-post med befintliga och potentiella gäster och medlemmar. Det finns utvecklade tekniska integrationer mellan dessa två system för att se till att personuppgifter i de båda systemen hanteras korrekt och att uppgifter blir uppdaterade löpande. Enligt vår integritetspolicy ska man ha möjlighet att kunna tacka nej till utskick via e-post. Skulle vi addera ytterligare ett system (vilket är Paloma som valts för att möjliggöra för lokalavdelningarna att kommunicera via e-post med anslutna medlemmar) skulle det kräva ytterligare tekniska utvecklingar för att hålla alla tre system uppdaterade med personuppgifter inklusive tillkommande av nya medlemmar, ändring av e-postadresser och hantering av felaktiga adresser samt avregistreringar. Denna typ av integration med ytterligare system skulle kräva resurser både i form av pengar och personal att utveckla och förvalta. Dessutom skulle det ställas höga krav på lokalavdelningar som skulle få ganska stora mängder e-postadresser att hantera utifrån utskick, studsar och avregistrering.

Styrelsen förstår motionärernas önskemål och behov men vi ser också till de insatser som görs från centralt håll och de som finns i planen i utvecklingen av nytt/uppdaterat medlemssystem. Vi ser också vilka konsekvenser beslutet skulle få för både STF:s lokala och centrala verksamhet och de resurser beslutet skulle kräva. Därför anser vi att både lokalavdelningarna och medlemmarna gynnas av att kommunikationen via e-post till icke-anslutna medlemmar sköts av STF centralt. Styrelsen vill dock poängtera vikten av att STF från centralt håll utvecklar möjligheterna för medlemmarna att ansluta sig till lokalavdelningar.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska avslås

17.19 - Digital riksstämma + fysisk diskussionshelg

Efter att STF har testat olika sätt att främja diskussioner och debatter på våra riksstämmor, har den digitala stämman 2020 slagit ett positivt rekord när det gäller engagemang i form av diskussionsinlägg, förslag och debatt.

Framför allt tack vare den låga tröskeln att framföra åsikter (ingen tidspress, inget tvång att stå upp i plenum) och det fantastiska engagemanget från anställda och styrelsen som tog sig an frågorna, återkom med svar och hjälpte till att vaska fram förslag som stämman kunde enas om. Även mer komplicerade frågor besvarades med hög kvalitet tack vara möjligheten att rådfråga andra och att undersöka relevanta detaljer.

Från tidigare fysiska riksstämmor minns vi fullpackade dagar i vackra miljöer med god mat och trevliga samtal. Men även tidspress, många dagordningspunkter som bockades av i rask takt och viss frustration då flera idéer och förslag inte diskuterats i plenum innan omröstningen trots försök att åstadkomma just det t.ex. med hjälp av påverkanstorg.

Diskussionshelg för medlemsombud och styrelsen

Fysiska möten är väl lämpade för kreativa uppgifter, att lära känna varandra och att ta sig an bredare eller mer komplexa frågor. Sett utifrån tidsperioden som medlemsombuden är valda för, är ett sådant mötet särskilt givande om det sker efter man har blivit "varm i kläderna" men i god tid innan beslutet ska fattas. Det kan även vara en bra möjlighet att följa upp beslut från tidigare riksstämma för att visa ett axplock av de mångfaldiga områden som medlemsombuden är välkomna att bidra till. Men det kan även vara ett tillfälle där man diskuterar olika förbättringar som kan genomföras i vår förening.

Mötet är tänkt att utformas som en "diskussionshelg" för alla medlemsombud tillsammans med representanter från kansliet samt hela styrelsen. På så sätt kan vi titta på utmaningarna från våra olika perspektiv. För styrelsen skulle det innebära ett unikt tillfälle att träffa medlemsombuden och ta med sig slutsatser, argument och olika synvinklar som input för att berika sitt eget perspektiv. Den förslagna diskussionshelgen är varken tänkt att ersätta introduktionen under kick-off-perioden (som genomfördes digitalt under första kvartalet 2021) eller de regionala träffarna.

Jämfört med upplägget för riksstämman 2022 som ett fysiskt möte plus ett digitalt beslutsförfarande är förslaget kostnadsneutralt men använder medlemsombudens tid och STF:s resurser mer effektivt.

Förslag till riksstämman

Syftet med denna motion är att föreslå mötesformer som tillgodoser de olika behoven på bästa sätt: En gemensam fysisk "diskussionshelg" året innan riksstämman och ett digitalt genomförande av riksstämman där själva sakfrågor arbetas igenom i lugn och ro, där det finns tid för att hämta in mer information om så önskas och som välkomnar alla medlemsombud att ge sig in i debatten och bidra till att fatta långsiktigt hållbara beslut.

Vi hoppas att med denna ordning lyckas kombinera de fördelar som digitala och fysiska möten erbjuder för att främja STF:s demokratiska system.

Vi föreslår stämman besluta:

- att genomföra framtida riksstämmor digitalt
- att genomföra en fysisk "diskussionshelg" året innan framtida riksstämmor

Richard Scharff, Älvkarleby

Marcus Lidström, Burvik

Linda Gustafsson, Burvik

Ule Johansson, Uppsala

Carl Lundberg

Torbjörn Nilsson

Daniel Svensson, Hällingsjö

Elisa Lundin, Årsunda

Styrelsens svar på motion 17.19

Motionärerna vill genom sin motion hitta de bästa formerna för diskussion, beslut och påverkan för föreningens medlemsombud, vilket styrelsen ställer sig mycket positiv till. Styrelsen håller med motionärerna om vikten av dialog både innan och under stämmorna och under de år vi nu har haft modellen med medlemsombud har stora kliv tagits framåt gällande detta. Styrelsens ambition är att ytterligare utöka dialogen med medlemsombuden i viktiga frågor.

Vi har i uppstartsmöten med medlemsombuden, vid regionala träffar, i digitala möten och vid fysiska och digitala stämmor prövat olika metoder och sätt att mötas, fatta beslut och föra dialog och diskussion. Inte minst prövade vi en helt digital riksstämma under 2020. En metod som uppskattades av flera ombud utifrån de argument som motionärerna uppger. Många ombud uppgav dock att de saknade det fysiska mötet och de spontana diskussioner som då kan uppstå.

Styrelsen delar motionärernas uppfattning att olika möten är bra för olika saker. Styrelsen är därför mån om att stämman inte fattar beslut om att kommande stämmor eller möten avsedda för STF:s medlemsombud ska gå till på ett på förhand fastslaget sätt. Vilka frågor som är aktuella under en mandatperiod ser väldigt olika ut och styrelsen ser därför att det är viktigt att det finns en flexibilitet kring hur frågor ska beredas och när och hur dialogen med medlemsombuden bäst kan ske.

Styrelsen är helt enig med motionärerna om att STF:s demokratiska system aktivt måste främjas och att vi behöver utforska olika sätt att göra detta. Styrelsen vill däremot behålla en möjlighet att utifrån olika mötenes innehåll och syfte avgöra respektive mötesform. Beroende på vilka frågor som är aktuella för diskussion och/eller beslut, vill styrelsen i dialog med medlemsombuden ha möjlighet att avgöra formen för mötet.

Med anledning av ovan föreslår styrelsen riksstämman att besluta

- att motionen ska avslås